Česko - Slovenské pohraničie

Naučná stezka obce Zděchov aneb *Jak sa Valaši vracajú k čaganom*

6

Nordic Walking

Naučná stezka Zděchov

Obec Lazy pod Makytou sa rozprestiera na úpätí a svahoch Javorníkov, tiahne sa v dĺžke 14 km od obce Lúky až po hranicu s ČR – Morava údolím Bielej vody.

Obec tvoria dve katastrálne územia: Lazy pod Makytou a Dubková od roku 1964, kedy sa zlúčili pod spoločným názvom Lazy pod Makytou. Názov Lazy pod Makytou obec získala až v roku 1927. Prvú písomnú zmienku o obci POSSESSIO LAZ je z roku 1598. Rozloha obce Lazy pod Makytou je 50 km2.

Prvé písomné zmienky o obci spadajú do rušnej éry konca 16.storočia.

Postupujúca turecká expanzia priviedla prvých osadníkov do týchto neprehľadných a husto zalesnených končín uhorského kráľovstva. Potomkovia valašských rodín časom splynuli so slovenským obyvateľstvom spoločne zápasiac o živobytie, náboženské a napokon aj občianske práva. Obec si počas stáročí udržala kopaničiarsky charakter, ľudia chovali dobytok, ovce a obrábali polia. Obyvatelia žili z výnosu poľnohospodárstva a rozsiahlych lesov.

Obytné územie je organizované do 12 základných sídelných jednotiek a súčasťou vymedzeného územia sú aj miestne osady. V súčasnosti v obci žije 1312 obyvateľov. Od roku 2004 je partnerskou obcou Zděchova a spoločná spolupráca sa stále aktívne vyvíja.

Slova používaná valašským nářečím, která pocházejí ze Slovenska

Jedná se o slova, která ve Zděchově byla v místním nářečí používána ještě v 60. letech 20. století, a některá z nich jsou používána až do dnešní doby

bečať - plakat
brchať sa - začít něco dělat
dlážka - podlaha
drapiť - chytiti
ďúra - díra
flaša - láhev
galán, galánka - milenec, milenka
gatě - kalhoty
halúzečka - větvička
kaštýl - zámek
kura - slepice
obtúlať - líbat se
pazúr - dráp, též nadávka
učuť - uslyšet

Néni horšího zvířate,
jak dyž svini narostů rohy

Dyž dělat, tož dělat,
dyž ležat, tož ležat

Nordic Walking

Jak vybrat **správnou hůl či čagan**

Důležité je nezaměňovat hole turistické (trekové) s holemi pro nordic walking. Jsou si podobné, ale trekingové hole mají funkci **oporovou pro snadnější pohyb v terénu a lepší udržování stability**. NW hole jsou celé pevné, lehké a s podobnou rukojetí jako hole na běžky včetně bezpečnostního poutka. Častým doplňkem k NW holím je gumová násada, tzv. botička, pro chůzi na asfaltových cestách. Výšku holí můžeme zjistit tak, že stojíme narovnaní a uchopíme kolmo spuštěnou hůl. Loketní kloub by měl svírat zhruba pravý úhel.

Naproti tomu čagan si můžeme vzít jakýkoliv, záleží jen na nás :o).

Všecko sa sem nevešlo, víc povíme na **stezka.zdechov.cz**

TENTO MIKROPROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ, Z PROSTŘEDKŮ FONDU MIKROPROJEKTŮ SPRAVOVANÉHO REGIONEM BÍLÉ KARPATY

2007 2013 PROGRAM CEZHRANIČNEJ SPOLUPRÁCE SLOVENSKÁ REPUBLIKA ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA SPOLOČNE BEZ HRANÍC

euroregion BÍLÉ - BIELE KARPATY

Obec ZDĚCHOV

Obec LAZY POD MAKYTOU

Vydala Obec Zděchov **Texty** Patrik Kocourek, Ladislav Baroň, Jana a Martin Smutní **Fotografie** Archív obce Zděchov, Archív obce Lazy pod Makytou,Kronika obce Zděchov, Jakub Sekula, Antonín Kocourek, Martin Smutný